

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 485. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm14098/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

paa de fattige. At Gejstligheden ligeledes holder fast paa sine Privilegier, naar den bare tør, det ser man omtrent lige klart alle Vegne, og at især Samvittigheds-Friheden er den en Torn i Øjet, det ser man allerbedst deraf, at selv naar den ikke tør protestere derimod, viser den dog gjerne med Flid, at den vilde gjerne, naar den bare turde, viser det med Flid, ventelig fordi den haaber, at ogsaa Historien skal tage Viljen i Gjærningens Sted, hvad den, som De hører, paa en Maade ogsaa gjør. Ser det nu i Sverrig fortvivlet ud med Bondestandens Opkomst og med Samvittigheds-Friheden, som Adel og Gejstlighed altid gjerne enes om at undertrykke, saa ser det jo fortvivlet ud for, hvad den fri Folke-Stemme strax maatte tilraade og en statsklog Fyrste have lige saa megen Ære og Fordel som en folkelig Konge Fornøjelse af at fremme. Naar derimod baade Bondestandens Opkomst og Samvittigheds-Friheden er paa de bedste Veje hos os, da skyldes det vel nærmest vor faderlige og folkelige Konge; men dels vilde han, uden Enevoldsmagt, aldrig været i Stand til at begynde den gode Gjærning, og dels vilde han, uden den fri Folke-Stemme, aldrig faa Lykke til at fuldende den; og har han nu selv fremkaldt den fri Folke-Stemme, da beviser det kun, at Danskerne, ved at erhverve sig Navn af det kongeligste Folk under Solen, har valgt den bedste Del, som indslutter alt ønskeligt i sig.

Ja, m. H., jeg er en gammel Royalist, det véd De nok; men vidste De det ikke før, da haaber jeg, mit historiske Foredrag har lært Dem det: at jeg dog ingenlunde hører til de Ultraer, der vil gjøre Kongerne til Afguder, paa hvis Altre Folkene skal opofres, men kalder kun den en rigtig Konge, der, som Atenens Kodros og med faa Undtagelser alle Danmarks Skjoldunger, vil opofre sig for Folket og lytter til dets Stemme som sit bedste Raad. Og hvor der slaar et saadant Konge-Hjerte paa

Tronen for Bonden og dermed for alle, og hvor han, der er sat i Højheden, laaner saa villig Øre til de lave, som Frederik den sjette, der tør jeg som Historiker paastaa, at Skjaldenes Viser om Kongen kan aldrig være for gode eller heres for tit, om saa end Visebogen er lige saa tyk og rig, som den vil være, hvori alle Kvadene om Frederik den sjette en Gang skal mødes til en magelos Rim-Krønning. — Ja, m. H., der er næppe nogen større Beundrer end jeg af Danmarks gode Lykke i de fremfarne Tider; men lige fra Barne-Engelen, der, efter den gamle Angelsaxers Kvad, kom sejlene alene til de kongeløse Daner, sovende sødt med en Neg til Hovedpude, og blev Rigets Skjold, Stamfader til alle Skjoldanger, — fra den gamle Skjold, [hvis Kongelov lød]: »Det bør hver Konning at have for Sød, beskyjærne sine Lande og holde Fred, og vide at gjøre sin Almue Gavn, for hvilke han bær sit Kongenavn», — til denne Kongelovs mesterlige Forklarer, Frederik, fra Fædrelands-Historiens første Dagry til det andet, som jeg kalder en Nyaarsmorgen, har Danmarks gode Lykke aldrig saa klart aabenbart sig som i Frederik den sjettes Dage, og først og sidst deri, at han stod for Styret, før endnu Bjærgene i Vesten begyndte at sprude, og staa der endnu, efter at Vulkanen er udbrændt og en Stilstand vunden, før et Jordskjælv fra Østen styrter alt, hvad der ej er grundfestet i Folkenes Hjerte.

Det er ikke min Sag, om man kalder mig en Smigrer; thi Skjældsord rager mig ikke, Naturen har sørget for, man ikke skal finde mig blandt Kryberne, og min Skrift saa vel som min Tale beviser, at faa kan have mere end jeg at udsætte paa det nærværende i Danmark, saa vel som andensteds; saa hvis Efterslægten alligevel skulde vrage min Lovtale over Kong Frederik, da maatte det være, fordi jeg selv i dette Stykke var utrolig forblindet. Men om jeg var forblindet eller ikke, det beror jo aabenbar paa, om jeg saa' fejl, enten naar jeg fandt, at Bonde-

